

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 2. oktober 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 203 (BEU alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lennart Damsbo-Andersen (S).

6. november 2015

J.nr. 20150076159

Spørgsmål nr. 203:

”Der ønskes en oversigt over udviklingen i antallet af anmeldte fysiske og psykiske arbejdsskader og ulykker over de sidste 5 år, fordelt på brancher – holdt op mod de mål der er sat i 2020 planen. Der henvises til

<http://www.ac.dk/media/96008/2020aftaletekst.pdf>

Spørgsmålet ønskes besvaret senest 2 dage inden besvarelsen af BEU alm. del - samrådssp. Z-Æ.”

Endeligt svar:

I spørgsmålet henvises til aftalen der blev indgået i 2011 mellem den daværende regering (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en strategi for den fremtidige arbejdsmiljøindsats frem til 2020.

Der blev i aftalen fastsat mål frem mod 2020 for alvorlige arbejdsulykker, psykisk arbejdsmiljø og muskel-skeletbelastninger.

Med hensyn til oplysninger om udviklingen i antallet af anmeldte fysiske og psykiske arbejdsskader og ulykker over de sidste fem år, fordelt på brancher holdt op mod reduktionsmålene i aftalen fra 2011, har jeg fra Arbejdstilsynet fået oplyst følgende:

”I 2015 offentliggjorde Arbejdstilsynet og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø den første evaluering af, hvordan det går med målopfyldelsen i 2020-arbejdsmiljøstrategien.

Vedr. arbejdsulykker

For arbejdsulykker er målet i 2020-arbejdsmiljøstrategien, at antallet af alvorlige arbejdsulykker set i forhold til antallet af beskæftigede, skal reduceres med 25 procent. Alvorlige arbejdsulykker defineres som arbejdsulykker, der har ført til at tilskadekomne har fået varigt mén og/eller resulteret i et længerevarende sygefravær.

Samlet set viser den første evaluering af målopfyldelsen i 2020-arbejdsmiljøstrategien, at alvorlige arbejdsulykker er reduceret med 4 procent fra 2011 til 2012. En helt foreløbig prognose tyder på, at faldet fortsætter ind i 2013.

Udviklingen i alle anmeldte arbejdsulykker til Arbejdstilsynet de seneste fem år viser, at der i forhold til beskæftigelsen er sket et fald i antallet af anmeldte arbejdsulykker på 7 procent fra 2010 til 2014. Tallene for 2014 er foreløbige. De endelige tal vil blive offentliggjort med Arbejdstilsynets årsopgørelse for anmeldte arbejdsulykker 2014, som forventes offentliggjort inden udgangen af 2015.

Der er forskelle i, hvordan antallet af anmeldte arbejdsulykker til Arbejdstilsynet udvikler sig i forskellige brancher. Faldet i anmeldte arbejdsulykker fra 2010-2014 skyldes især en positiv udvikling i transportbranchen og på slagterierne. Til gengæld er der sket en stigning inden for blandt andet politi, beredskab og fængsler, landbrug, skovbrug og fiskeri og bygge- og anlægsområdet.

Vedr. psykisk arbejdsmiljø

For psykisk arbejdsmiljø er reduktionsmålet i 2020-arbejdsmiljøstrategien, at andelen af beskæftigede, der er psykisk overbelastede, skal reduceres med 20 procent inden udgangen af 2020. Det måles ved hjælp af spørgeskemaundersøgelsen 'Arbejdsmiljø og Helbred', som gennemføres hvert andet år af det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

Der er udviklet et såkaldt belastningsindeks, hvor det måles, hvor mange personer der både er udsat for bestemte arbejdsmiljøpåvirkninger (fx følelsesmæssige krav, vold eller mobning) og samtidig har bestemte belastningsreaktioner (stress eller symptomer på depression).

Samlet set viser den første evaluering af målopfyldelsen i 2020-arbejdsmiljøstrategien, at der er sket en stigning i indekset for psykisk arbejdsmiljø på 4,5 procent fra 2012 til 2014, som er forbundet med statistisk usikkerhed. Dette resultatet dækker over et marginalt fald i den private sektor, som statistisk set er usikkert, og en stigning i den offentlige sektor på 13,8 procent. Resultaterne vedrørende den offentlige og private sektor stammer fra en supplerende analyse, Arbejdstilsynet har udarbejdet, som også viser, at andelen af personer, der er psykisk overbelastede i følge indekset, er højere i den offentlige sektor end i den private.

På brancheniveau er der i branchen Daginstitutioner sket en stigning i indekset for psykisk arbejdsmiljø fra 2012 til 2014. I de øvrige branchegrupper er der ikke sket ændringer, der er statistisk signifikante.

Udviklingen i anmeldte erhvervssygdomme til Arbejdstilsynet de seneste fem år viser, at der for psykiske sygdomme er sket næsten en fordobling i antallet af anmeldte tilfælde fra 2010 til 2014. Tal for 2014 er foreløbige. De endelige tal vil blive offentliggjort med Arbejdstilsynets årsopgørelse for anmeldte erhvervssygdomme 2014, som forventes offentliggjort inden udgangen af 2015.

Udviklingen i antal anmeldte tilfælde af psykiske erhvervssygdomme kan dog ikke i sig selv anvendes til at vurdere udviklingstendenser i arbejdsmiljøet. Det skyldes bl.a. at anmeldegraden kan variere fra år til år, da fx øget opmærksomhed på lægers anmeldepligt eller øget opmærksomhed på et emne i fx pressen kan føre til, at flere tilfælde anmeldes.

På brancheniveau bidrager alle brancher mere eller mindre til stigningen i antallet af anmeldelser. De brancher, der især bidrager til stigningen, er Undervisning, Døgninstitutioner og hjemmepleje, Daginstitutioner og Kontor.

Kun en mindre del af de anmeldte psykiske erhvervssygdomme anerkendes efterfølgende som arbejdsrelaterede i Arbejdsskadestyrelsen. I de seneste år er der anerkendt ca. 6 procent af de afsluttede sager, svarende til ca. 200 sager.

Vedr. muskelskeletpåvirkninger

For muskelskeletpåvirkninger er reduktionsmålet i 2020-arbejdsmiljøstrategien, at andelen af beskæftigede, der har muskelskeletoverbelastninger, skal reduceres med 20 procent inden udgangen af 2020. Det måles ligeledes ved hjælp af spørgeskemaundersøgelsen 'Arbejdsmiljø og Helbred'.

Der er udviklet et belastningsindeks, hvor det måles, hvor mange personer, der er udsat for muskelskeletpåvirkninger i arbejdet (fx dårlige arbejdsstillinger eller tunge løft), og som samtidig har høj anstrengelse ved udførelsen af arbejdsopgaver og flere belastningsreaktioner (smerte og træthed).

Samlet set viser den første evaluering af målopfyldelsen i 2020-arbejdsmiljøstrategien, at der er et fald i indekset for andelen af personer med muskelskeletoverbelastninger på 11,8 procent fra 2012 til 2014.

På brancheniveau er der i brancherne Engros og Transport af passagerer også et fald i indekset for andelen af personer med muskelskeletoverbelastninger. I øvrige branchegrupper er der statistisk set ikke sket ændringer.

I en supplerende analyse har Arbejdstilsynet opdelt resultaterne i henholdsvis privat og offentlig sektor. Analysen viser, at det ikke med sikkerhed kan konkluderes, om der er forskel mellem privat og offentlig sektor i indekset for andelen af personer med muskel-skeletoverbelastninger. Dertil viser analysen et fald på 13,5 procent i den private sektor fra 2012 til 2014. Der er også et fald i den offentlige sektor på 7,8 procent, men det er forbundet med statistisk usikkerhed.

Udviklingen i anmeldte erhvervssygdomme til Arbejdstilsynet de seneste fem år viser for muskelskeletsygdomme en stigning i antallet af anmeldte tilfælde på ca. 40 procent fra 2010 til 2013, mens antallet er uændret fra 2013 til 2014. Tal for 2014 er foreløbige. De endelige tal vil blive offentliggjort med Arbejdstilsynets årsopgørelse for anmeldte erhvervssygdomme 2014.

Udviklingen i antal anmeldte tilfælde af muskelskeletsygdomme kan dog ikke i sig selv anvendes til at vurdere udviklingstendenser i arbejdsmiljøet. Det skyldes bl.a. at anmeldegraden varierer fra år til år, da fx øget opmærksomhed på lægers anmeldepligt eller øget opmærksomhed på et emne i fx pressen kan føre til at flere tilfælde anmeldes. Det skyldes også, for muskelskeletsygdommes vedkommende, at nogle typer af disse sygdomme er lang tid om at udvikle sig og først udvikler sig med symptomer og sygdom efter en længere påvirkningsperiode.

I hovedparten af brancherne er der sket en større eller mindre stigning fra 2010 til 2013 i både antallet af anmeldelser og i antallet af anmeldelser pr. 10.000 beskæftigede. De brancher, der især bidrager til stigningen i antallet af anmeldte muskel-

skeletsygdomme, er Døgninstitutioner og hjemmepleje, Bygge- og anlægsbranchen og Butikker. For Døgninstitutioner og hjemmepleje er der også sket en stigning i antallet af anmeldte tilfælde fra 2013-14.

For muskelskeletsygdomme gælder også, at kun en mindre del anerkendes efterfølgende i Arbejdsskadestyrelsen. I de seneste år er der for rygsygdomme anerkendt ca. 11 procent af de afsluttede sager svarende til ca. 230 sager om året, og for øvrige sygdomme i bevægeapparatet er der anerkendt ca. 16 procent af de afsluttede sager svarende til ca. 620 sager om året.”

Jeg henholder mig til Arbejdstilsynets svar.

Venlig hilsen

Jørn Neergaard Larsen